

ה' הוּא הַאֱלֹהִים • ה' הוּא הַאֱלֹהִים • ה' הוּא הַאֱלֹהִים

סוד "כד חזי משה ענותנותיה של יהושע בן נון"

קְשִׁיא? הֵיכָן רוֹאִים אֶת עֲנֹתְנוּתֶיהָ שֶׁל
 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אֶצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 וְאֶצֶל אַבְרָהָם שֶׁאָמַר (בְּרֵאשִׁית יח, כז): "וְאֲנֹכִי
 עָפָר וְאֵפֶר", וְעַל יַעֲקֹב נֶאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כג, י): "מִי
 מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב", וַיִּצְחָק מָסַר אֶת נַפְשׁוֹ לֹלֵא
 אָמַר וּדְבָרִים וּלְלֵא שׁוּם הִרְהוּר שֶׁל סָפֵק,
 וַנִּעְקֹד מִרְצוֹנוֹ עַל גִּבֵי הַמְּזִבְחַת, וּמָסַר אֶת כָּלוֹ
 עֲבוּר ה' יתְבָרֵךְ בַּפְּקֻדַת אַבְרָהָם אָבִינוּ.

אִם כֵּן, נַחֲזֹר עַל הַקְּשִׁיא: הֵיכָן מְצִינוּ
 בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון עֲנָוָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אֶצֶל
 אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שֶׁאָמְרוּ
 (שְׁמוֹת טז, ז): "וְנַחֲנוּ מָה", וּבִטְלוּ אֶת עֲצָמָם
 לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ אֵינָם קִיָּמִים בְּכֻלָּל, עַד שֶׁרָק

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן זָכָה לָאוֹת י' נֶשֶׁל שָׂרִי, וְלֹא
אֲבָרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְלֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.
אֵלֶּא, יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן הָיָה בְּהַחֲלִיט בְּקִטְגוֹרִיא
אַחֲרֵת שֶׁל סַכָּנַת נְפֻשׁוֹת אֲמַתִּית, אַחֲרֵי
שֶׁהַמְּרַגְלִים עָזְבוּ אֶת מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל בְּעֵצָה
רָעָה, וּבְהַחֲלִטָה בְּרוּרָה נִשְׁדָּבַר רֵאשׁוֹן
שִׁיעֵשׂוּ זֶה סְכוּל מִמְקָד שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן, כִּי
לְפִי סְבָרְתֶם הֵנּוּ אֵלֶּת כַּנְרָאָה חָשְׁדוּ בּוֹ
שֶׁהוּא רוֹצֵה לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּמָקוֹם מֹשֶׁה
רַבֵּנוּ, אַחֲרֵי שֶׁכָּלֶם שָׁמְעוּ אֶת הַבְּשׂוּרָה
הַמְּרָה שֶׁל "מֹשֶׁה מֵת וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן
מַכְנִים", וְהָיוּ בְּטוֹחִים כָּל עֲשֵׁרֶת הַמְּרַגְלִים
שֶׁיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן הוּא אֲשֶׁר שָׁמַח בַּבְּשׂוּרָה
הַנְּבוּאָה הַזֹּאת, וְהוּא רַק מְחַכָּה לְהַזְדַּמְנוֹת שֶׁל
מוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כִּדִּי שְׂיוֹכֵל לְמֶלֶךְ תַּחֲתָיו.
וְלָכֵן, עָלִיהֶם דָּבָר רֵאשׁוֹן לְחַסֵּל אֶת יְהוֹשֻׁעַ

בֶּן נוֹן, וְכֵן מֹשֶׁה רַבֵּנוּ יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת,
וְהֵם הָעֹשְׂרָה — רַק הֵם רוֹצִים בְּהַמְשִׁיךְ חַיּוֹ
שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, בְּנִגּוּד לַיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן
שֶׁמַּחֲכָה כְּבָר בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם לְמוֹתוֹ.

וְלָכֵן, הַחֹבֶבֶה הָרֵאשׁוֹנָה הִיא: לְחַסֵּל אֶת
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן. וְגַם, לֹא לְהַכְנִים לְאֶרֶץ כְּדֵי
שֶׁמֹּשֶׁה יוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת אִתָּם עוֹד
קָרוֹב לְאַרְבָּעִים שָׁנָה [38 ½].

וּכְשֶׁגֹּנֵב דָּבָר זֶה לְאַזְנוֹ שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן
שֶׁעוֹמְדִים לְחַסְלוֹ, אוֹ בְשָׁנָתוֹ אוֹ אַפְלוֹ
בְּהַקִּיץ, וְשָׁכְרוּ מִנְשָׁהוּ שֶׁיַּחֲסֵל אוֹתוֹ, לֹא
אָמַר דָּבָר לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְלֹא הִתְלוֹנֵן לְפָנָיו
'לָמָּה הוּא שׁוֹלְחוֹ, וְאוֹלֵי יִשְׁלַח מִיִּשְׁהוֹ אַחֵר
בְּמִקוֹמוֹ כְּדֵי לֹא לְסַכֵּן אֶת חַיּוֹ שֶׁהָיוּ כְּבָר
אֲבוֹדִים לְגַמְרֵי'.

וְזֶה פֶּרוּשׁ הַגְּמָרָא [בְּסוּטָה לו.]: "שֶׁבַעֲצָה רָעָה

הֵלְכוּ וּבְעֵצָה רָעָה חֲזְרוּ". כִּי הָיָה גָּמֹר
בְּדַעְתָּם לְגַמְרֵי שְׁפָתָרוֹן הַבְּעֵיָה וּבַטּוֹל
הַנְּבוּאָה שֶׁל אֶלְדָּד וּמִידָד תָּלוּי אֵךְ וְרַק
בַּהֲרִיגָתוֹ שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון, שֶׁבְּמִשְׁךְ
אַרְבָּעִים יָמָמוֹת הֶפְקַר גּוֹרְלוֹ לְגַמְרֵי וְנַגְזָרָה
עָלָיו גְּזֵרַת מִיתָה בְּהַסְכָּמָתָם הַמְּפָרֶשֶׁת שֶׁל
עֲשֻׁרַת הַמְּרַגְלִים, וְאַפְלוּ שֶׁכָּל דְּבַר מְזֻמָּתָם
נֹדַע לְיְהוֹשֻׁעַ וַיִּדַע שֶׁכָּבַר הַתֵּר דָּמוֹ וְכָל חַיּוֹ
הֶפְקְרוּ בַיָּדָם שֶׁל הַמְּרַגְלִים, לֹא הִתְלוֹנֵן שׁוֹם
תְּלוֹנָה עַל דְּבַר הַשְּׁלִיחוֹת, וְאָמַר: "אֲנִי לֹא
אוֹמֵר לְמַעַשְׂה כָּלוּם, וְאִם הוּא שׁוֹלַח אוֹתִי
— הֵרִי הוּא יוֹדֵעַ כְּבָר אֶת כָּל הַפְּרָטִים,
וּבִוּדָאֵי כְּבָר עֲשָׂה אֶת כָּל הַחֲשׁוֹבוֹנוֹת,
וּבִוּדָאֵי אֲשַׁאֵר חֵי", וְלֹא הָיָה לוֹ הִרְהוֹר
וְשׁוֹם עֲרַעוֹר עַל דְּבַר שְׁלִיחוֹתוֹ אֵצֶל מַעֲשָׂה.

